

Spoštovani!

Kot socialna delavka delam na CSD 16 let. V uvodu moram pritrditi vsem navedbam Blaža Studena iz Kranja, ki jih je napisal v reviji Socialno delo, 1986, št. 2. Podala pa bi še nekaj svojih izkušenj.

Ko sem končala VŠSD, sem vedela mnogo več o spolnih boleznih kot pa o alkoholizmu. Ko pa sem se zaposlila, sem se že prve dni srečala z alkoholizmom in posledicami, ki jih povzroča. Zaradi neznanja in pa po navodilih starejših socialnih delavcev smo si prizadevali odpravljati le posledice. Vzrokov pa nismo znali ali hoteli videti in z alkoholikom ni bilo tedaj kaj početi.

Po nekaj letih sem bila zaradi tega na velikem poklicnem razpotju: ali naj se prekvalificiram v drug poklic, ker je bilo delo brezupno, ali pa naj se dodatno izobrazim. Odločila sem se za izobraževanje. Iskala sem razne možnosti, ker organiziranega izobraževanja ni bilo. Seznanjala sem se z razpoložljivo literaturo. Najboljša motivacija pa mi je bil zapis dr. Jožeta Ramovša v knjigi: Boj za življenje družine (Mohorjeva družba, 1983, str. 345): "Ne povedo mi veliko vsa ta socialna poročila, izvidi, zgodovina nastanka alkoholizma. To mi pove kvečjemu, da je socialna delavka, ki je pisala poročilo, kar dobro usposobljena za delo z alkoholiki in med pripravo na zdravljenje ne dela usodnih napak kot mnogi." V zapisu predstavitve iz iste knjige, pa je žena našega občana napisala: "Zaradi težav z otrokoma v šoli sva bila vabljena na socialno službo oba z možem. Zelo se je razburjal in ni šel. Šla sem sama. Šele tam so mi končno pokazali pravo pot. Takorekoč "pojedla" sem knjigo Dolga pot, brala sem jo na avtobusu, pri jedi, povsod in vmes tudi nekajkrat obupala."

Vključila sem se v didaktično skupino "za izobraževanje, osebnostno rast in usposabljanje ljudi za delo z alkoholiki," ki jo je organiziralo Društvo terapevtov za alkoholizem SR Slovenije. Končala sem 5 semestrov aktivnega izobraževanja in se šele sedaj počutim usposobljeno za delo z alkoholiki.

Delo socialnega delavca v zvezi z alkoholizmom na CSD:

Iz dosedanjih izkušenj lahko povzamem, da se večina občanov, ki imajo težave zaradi alkoholizma, obrača na CSD. Alkoholiki prihajajo zelo redko. Največkrat pridejo svojci, ki pa imajo svoje zahteve. Želijo, da jih zaščitimo pred napadalnim vedenjem alkoholiziranega, da ga oddamo v zavod, ali pa zahtevajo, da gremo z njimi domov in ga "prestrašimo". Nikakor pa ne bi smeli povedati kdo nam je to sporočil. V teh primerih delamo s svojci tako, da spoznajo, da njihovim zahtevam ni možno ugoditi in da so oni sami nosilci razreševanja, te problematike. Dodobra se morajo seznaniti z alkoholizmom, zato jim ponudimo v nakup primerne knjige. Ob tem imam nekaj zanimivih izkušenj. V Državni založbi sem se dogovorila, da so imeli vedno na razpolago knjige o alkoholizmu. Svojcem sem svetovala, da si jih kupijo. Ko so prihajali ponovno z istimi problemi, sem kmalu ugotovila, da nihče od petnajstih ni nabavil knjige. Spraševala sem jih, zakaj ne? Mišljenje večine je bilo, da bi jih v tako majhnem kraju, kjer se večina pozna med seboj, takoj označili, da imajo sami ali s svojci probleme zaradi alkoholizma. Tako sem založila svoj denar in nabavila nekaj knjig ter jim jih v pisarni ponudila. Vsi so takoj kupili knjigo.

Mnogi rabijo še nekaj časa, da "dozorijo" in nekaj ukrenejo, nekaj pa se jih ne reši nikoli in propadajo skupaj z alkoholikom. Kadar pa gre za reševanje vzgoje in mnogokrat tudi življenja mladoletnih otrok, skušamo starše motivirati tudi z odvzemom otrok. Naše izkušnje so takšne, da ti ukrepi (odvzem roditeljskih pravic na sodišču, odvzem otrok in oddaja v rejništvo) niso pozitivno vplivali na starše v smislu motivacije za zdravljenje. Otroci pa odrastejo v urejene ljudi, če je odvzem pravočasen.

Tudi s predlogi, da bi starše kaznovali zaradi zanemarjanja mladoletnih otrok, imamo izkušnje. Sodni postopek je dolg in ne vpliva pozitivno na motivacijo za zdravljenje, sodišče pa se največkrat odloči za denarno kazen ali pogojno obsodbo z varstvenim nadzorom, ki je pa pri zasvojenem človeku ni mogoče uspešno izvajati.

Če pa se družina vključi v zdravljenje, sodelujemo pri socialnem poročilu, podpiramo družino v njenih prizadevanjih za zdravljenje in če je potrebno, sodelujemo

tudi v samem procesu zdravljenja. Po pogodbi o svobodni menjavi dela med Zdravstvenim domom in CSD dela usposobljena socialna delavka tudi kot terapevt v KZA. Dogovorjeno je, da se vsakdo pred vključitvijo v KZA najprej zglesi pri socialni delavki, ki ga seznani s programom dela in ga tudi spremlja pri vključitvi v klub. Na področju preventivne dejavnosti pa s pomočjo OO RK sodelujemo pri predavanjih za učence in starše po KS in OŠ. Tudi kmetijski pospeševalni službi pri KZ smo predlagali, naj vključijo seznanjanje z alkoholizmom v svoj program. Sodelujemo tudi z delovnimi organizacijami. Če alkoholika iz DO skupaj pravočasno pripravimo na zdravljenje, dokler je za zdravljenje še dovzeten, zmanjšujemo število propadlih alkoholikov, ki so sicer velik problem. Uspešnost našega delovanja pa je odvisna tudi od osveščenosti kadrovskih služb ter drugih neposrednih vodij v DO. Centru za izobraževanje in kulturo smo predlagali, da za te delavce pripravi dopolnilno strokovno izobraževanje.

Analično delo:

Alkoholizem kot širši družbeni problem občasno tudi analiziramo in predlagamo skupščini v obravnavanje. Tako smo v letu 1983 pripravili širšo analizo, ki jo je obravnavala skupščina socialnega skrbstva, analiza pa je bila obravnavana tudi na skupnem zasedanju vseh zborov občinske skupščine in skupščine socialnega varstva kot četrtega zbora. Sprejeti so bili pomembni sklepi, ki pa se ne izvajajo; opažamo, da vlada v družbi čedalje bolj toleranten odnos do alkoholizma.

Sedaj pripravljamo obširno analizo z delovnim naslovom "Vzroki in posledice ukrepov socialne službe v družinah, kjer so bile razmere neurejene, za obdobje 1975-1985. Prvi rezultati kažejo, da je bilo v 90 % družin potrebno ukrepati zaradi alkoholizma.

Danes lahko trdim naslednje: **"Noben socialni delavec ne bi smel dobiti zaposlitve prej, dokler se ne bi pošteno spoznal tudi z alkoholizmom."**

Alli bodo morali vsi bodoči socialni delavci po moji poklicni poti?

Marinka Sila

socialna delavka, CSD Trebnje
Kidričeva 2, 68210 Trebnje